

**“Memòries del treball i de la immigració
a Catalunya, 1939 – 2023. A propòsit de
Els altres catalans de Paco Candel”**

Col·loqui

Inscripció
memoria.gencat.cat/Candel

13 i 14 de juny de 2023

Museu d'Història de la Immigració de Catalunya
Carretera de Mataró, 124. Sant Adrià de Besòs

“Memòries del treball i de la immigració a Catalunya, 1939 – 2023. A propòsit de *Els altres catalans* de Paco Candel”

En l'època contemporània, Catalunya es podria definir com un país “immigratori”. Han estat diverses les onades de població que han arribat d'altres contrades, atretes pel dinamisme econòmic i el desenvolupament modernitzador i urbà de la societat catalana. També és sabut que rere els processos migratoris hi sol haver colateralment causes polítiques, atès que les decisions preses en aquest àmbit tenen un impacte sobre l'organització de l'economia. És més, durant la postguerra immediata —el 1939— les polítiques de la dictadura van ser un motor per a la immigració. La situació de repressió i misèria que va imposar el règim franquista va convertir el Principat i, particularment les seves àrees industrialitzades i urbanes, en un gran pol d'atracció.

Centenars de milers de persones procedents de les zones més empobrides de la península Ibèrica —i del mateix interior rural de Catalunya— s'establiren a Barcelona i a la seva conurbació, com també en ciutats mitjanes del país. Aquest procés va implicar transformacions profundes d'ordre urbanístic, paisatgístic, social, econòmic i de cultura identitària. L'obra de Paco Candel, *Els altres catalans*, amb un registre entre literari i assagístic, va captar magistralment els problemes associats a aquestes mutacions pregones. Aquest col·loqui, que parteix d'aquesta obra imponent publicada el 1964, es proposa de copsar, tot atenent diferents temes, l'abast del fenomen migratori de la segona meitat del segle XX.

El nou món laboral tan divers que es va forjar als anys seixanta del segle passat, com també l'oposició i la resistència antifranquista, són indissociables de la migració. Així, doncs, atesa la magnitud d'aquest procés, el col·loqui proposa, amb la integració d'una perspectiva interdisciplinària i transversal, una anàlisi reflexiva a l'entorn d'aquest fet indefugible de la realitat catalana fins als temps actuals. Pensar i analitzar les grans mutacions de la realitat catalana al segle XX i els imaginaris subsegüents que se n'han derivat comporta fixar la mirada en les memòries del treball i la immigració. Uns imaginaris que, com a formes d'autopercepció col·lectiva, s'han anat teixint tant des de l'experiència quotidiana com des de les formes literàries, passant per les narratives erigides per la sociologia i la història.

Programa

13 i 14 de juny de 2023

Museu d'Història de la Immigració de Catalunya. Carretera de Mataró, 124. Sant Adrià de Besòs.

Places limitades, **inscripció a:** memoria.gencat.cat/Candel

13-6-2023

09:30-09:45 Inauguració. Parlaments institucionals.

09:45-10:45 Martí Marin (UAB): **"Una visió panoràmica de la repercussió de les migracions a Catalunya durant la postguerra"**.

10:45-11:45 Angelina Puig i Valls (Ateneu de Memòria Popular): **"Memòries de la immigració. L'ús dels testimonis en la història per conèixer l'abast del fenomen migratori"**.

11:45-12:00 Pausa- cafè.

12:00-13:00 Conversa entre Maria Dasca (UPF) i Julià de Jòdar (escriptor i autor de la trilogia **L'atzar i les ombres**).

13:00-14:00 Salvador Cardús (Fundacio Paco Candel): **"La rellevància sociològica de Els altres catalans"**.

14:00-14:30 Visita guiada a l'exposició, **"Paco Candel i els altres . Un retrat literari de la immigració a Catalunya"**. A càrrec de Imma Boj (directora del Museu d'Història de la Immigració de Catalunya) i Jordi Font Agulló (director del Memorial Democràtic).

14-06-2023

09:30-10:30 Iván Bordetas (UAB): **"Sociabilitats i noves formes polítiques arran del fenomen migratori. El moviment veïnal durant el franquisme i la transició"**.

10:30-11:30 Andreu Domingo (UAB, Centre d'Estudis Demogràfics): **"Migracions i comportaments demogràfics: conseqüències polítiques i socials"**.

11:30-11:45 Pausa-cafè.

11:45-12:45 Conversa entre Miguel Díaz (UA) i Jaume V. Aroca (La Vanguardia): **"Polítiques repressives a la immigració a Barcelona durant el franquisme"**.

12:45-13:45 Mariona Lladonosa (UdL): **"Les migracions i els efectes en les identitats a la Catalunya del segle XXI"**.

13:45-14:00 Cloenda.

Fotografia: Infrahabitatge anys 50, Terrassa. Autor: Francino/ Arxiu Municipal de Terrassa

Organitza

memorial
de democràtic

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

M h i c

Museu d'història
de la immigració
de Catalunya

Col·labora

Ajuntament
de Sant Adrià de Besòs

Fundació
Paco Gandel